

Suokra-wälikirja.

Omistamaani Kantalan tartanoon Suopilaisten
pitäjän _____ kylässä kuuluvana Kuokkalan
torppaan etan täten ajuttaaksi Juro Jahanpöijön
Kuokkalan seuraavilla ehdolla:

1:o). Suokra-aika on 10 vuotta, alkaen Maalis kuun 14 päivästä vuonna 1905, jolloin vuokraties saa ottaa tilan haltuunsa. Suokratuosi luetaan jamaasta päivästä.

2:o). Torppa annetaan vuokralle rakennuksineen, tiluksineen siinä kunnossa, kuin se toimitettavaissa tulokatselmuksissa havaitaan olevan.

3:o). Yllä olevasta torppasta suoritetaan torppari vuosittain tartanoon veroa:

a) rahassa: Kaksikymmentä kolme kymmentä (23) S markkaa

b) luonnossa: voita, lanttoa, marjoja y. m., kaikki perokappaleet täytiluontoista ja moitteetonta tavaraa,

tuten alla seuraavasti: yksi (1) kilo villaa ja yksi (1) rakkinen sikki
kuusi taira (6) litraa suolaa ja yksi (1) litra mauni =
suola, kolme pyllää hakkaa

Kaikki yllä mainitut pitää olla täysin suoritettut ennen Tuomaan päivää.

c) päivätyössä omaa ruokaaan: 1:o) viikkopäiviä. Jokä viikko hevospäivää ja
meestäpäivää ympäri vuoden. Hevospäivien ajasta otetaan jalkapäiviä, jolloin 2 hevos-
päivätyöstä on tehtävä 3 jalkapäivää, silloin, jos torpparin hevonen joskus on niin voinaton ja huono, että
katsotaan sen, ei voidaan olla parissa toisten torpparien eli talon hevosien kanssa. 2:o) matkapäiviä. Vuoden
kuluessa matkoi: 9 pidempää ja 1 lyhyttä matkaa tahi _____ päivää.
Jos matkoi ei ole tehtävänä, on matkapäivät suoritettavat hevosätyössä niinkuin muutkin veropäivät, ja on
niitä tehtävä milloin talosta määrätään. 3:o) apupäiviä. Suurella 30 apupäivää hevosella ja 60
apupäivää jalkasir, joita jalkapäiviä työn laadun mukaan täytiluontoisen naimenkin voi suorittaa. Milloin
tarve vaatii olkoon itsällä oikeus kutsua useampia apupäiväläisiä yllämainituista torppasta. Apupäiviä
tehdään riittävästi y. m. työssä Kortteenparjan maantien tekemi-
seen kuusi (6) hevosätyöpäivää vuodessa

4:o). Työpäivän pituus on Vakakuun päivästä Huhtikuun
päivään noin kolme (3) tuntia samana aikana
illalla ja jätellä oluana vuoden aikana kolme (3) illalla
lukupottomatta ruokalomat, joita on tartanon hallinnon määräjien mukaan yksi tuhti lokakuun ja
Huhti kuun välisenä aikana, mutta kaksi jätellä olevan vuoden aikana, kostaen suurusloma 1
tunnin sekä päivälistoma 1 tunnin ajan.

S u o m ! Kaikista ylläolevista päivätyöistä olkoon huomautettu, että ne yllämainitun ihalla ilman
lailista muuttopäivää, ovat kiertelemisittä ja rehellisesti täytettävät, ja olkoon niiden suhteen vielä huomau-
tettu, että torpparin pitää aina heti totella käytyä työhön, eikä ilman ilmoitettua estettä pois jäädä. Ilmoitta-
mattomasta pois jäämisestä satoitetaan torpparia 1 päivätyöllä joka ferralta. Vielä pitää torpparin lähettää
työhön sellaista väkää ja hevosia, joilla on voimaa ja halua päivätyöitten täyttämiseen, etteivät ole häiriöksi ja
esteeksi muille työsä. Jos torpparin hevosista tarvitaan pariin tartanon eli muiden torpparien hevosien kanssa
mihin ajoon tahansa, niin sitä ei saa kieltää. Jos torppari laittaa uppimiskaisen eli muuten keltottoman päi-
vätyöläisen, jota isäntä ei voi täydellä hyväksyä, lähetetään se takaisin ja on torpparin itse tuettava työhön eli
hankittava toinen päivätyöläinen. Töissä pitää torpparilla itsellään oleman kaikki työ- ja ajokulut ja pitää ne
ehdottomasti oleman sellaisia, kuin tartanonkin kalut eli muuten itsänän hyväksymät. Jos päivätyöstä anne-

taan todistuslappuja, ovat ne aina niitä jaettavissa perittävä, ja jos ei niin tehtäisi, on päivättyä menetetty ilmaistess. Jos sana työhön tulemisesta tuodaan torppaan käsillä, että se sieltä vietään toiseen lähempään torppaan, on se käsky aina täytettävä ja sen laiminlyömisestä laitaan torppari sarkoa yhden päivätyn jota kerralla. Niitämuu ajettamia työnjohtajia ja etumiehiä, ovat ne heitä tahansa, on aina ja joka paikassa ehdottomasti toteutava, josta erittäin varoitetaan.

5.o). Pitää täydellisesti kunnossa, paitsi kaikkien omien piirienjä ympäri olevat aidat ja omilla mailoan olevia oja ja *Karlanoon Huokkasjärven aivan*

Altaus- ja ojitusvelvollisuuksien täyttämistä on katselemislautakunnan päätöstä ja arvioimista täysin seurattava.

6.o). Illostot ja palovakuutusmaksut. Torppari vastaa kaikista torpasta ja torpan väestä menneistä maksuista ja ulosteista, ovatpa ne mitkä nimellisiä tahansa, näiden joukosta myös palovakuutusmaksuista. Palovakuutusmaksusta pitää isäntä huolen, ja kustakin rakennuksesta määrätään erittäin puuaineen ja erittäin muiden aineiden ja työn arvo. Jos joku rakennus torpasta palaa, nostaa isäntä palovakuutussumman ja pidättää siitä itselleen puuaineen ojan ja loppu jää torpparille, joka on edesvastantuksessa uuden rakennuksen laittamisesta tähteen kuntoon palaneen sijaan. Jos uusi rakennus tarvitaan entistä suurempi, olkoon torppari velvollinen kunnossaan rakentamaan, olipa entinen palanut tai vanhuudesta rappeutunut, mutta katselemisneuvoston arvioon mukaan saapi hän silloin isännältä korvausta suuremmista kustannuksistaan. Muuten pideltään torppari ja hänen väkensä tulta erittäin varovasti. Ja kielletään torpparia ja hänen väkensä Toulokuun 15 päivän ja Syyskuun 15 päivän välillä ajalla 20 martan jakon uballa ja vahingonkorvaamisen velvollisuudella, talonijännän eli työnjohtajan luvatta jätettävästä tulta ulkona kedolla, metsässä eli niittymaalla. Torppari ei myöskään saa riihitöissä, heinäladöissä eli muissa ulkoisuuksissa polttaa tupakkaa, ei kotona eikä torpanosissa. Jos torppari ja hänen väkensä rikkoo tätä vastaan, olkoon joka erältä wikapää *uuden* markan sakkomaksuun, joka menee torpparien apukasjaan; sitä paitsi on torppari velvoitettu suorittamaan laillisen talon ja korvaamaan tapahtuneen vahingon. Torpparin velvollisuus on myös ottaa osaa kruununkuorma-tuhtroffien ja sotawäen majoitukseen, milloin sellaista talon tehtävällä määrätään. Jos kuluvalkea jattuisi talon eli lähimpien naapurien metsään, on torpasta siellä oltava yhden niehen koko palon ajan saamatta siitä mitään päivätyötä hyyäksseen.

7.o). Wiljelys- ja rakennusvelvollisuuksia. Peltojen ja niittyjen wiljelyksessä on ehdottomasti noudatettava kokeneen agronomin kautta vast'edes eikä toimitettavaa wiljelysuunnitelmaa. Niittyniittelykset ovat pidettävät hyyäksä kunnossa ja isännän määräysten mukaan pitää torpparin vuosittain ottaman wanhempien kentiä hlds parempan wiljelykseen. Samaten pitää isäntä torppari kaikki rakennukset torpassaan täydesä kunnossa ja jos tarve waatii rakentatsoon uusia rappeutuneiden sijaan. Rakennuksiin nähden tulee wooframiehen talon metsästä ojetuksen mukaan saatavilla puu- ynnä muilla rakennusaineilla alempana määrättyillä ajoilla tehdä seuraavat korjaukset, joihin nähden wuotuinen wooframaksu on siten määrätty, että wooframies tulisi mainittuista korjauksista korvattui:

Jokaiseen lämmitettävään huoneeseensa wiiyymättä laittamaan sijaitumat, sekä wuoraamaan jokaisen täydesä asunnuskunnossa olevan asuinrakennuksensa ja pitämään muuten seinät, perimnot, wälikatot, akkumat ja ovet täysin tiiviinä ja kunnossa sekä muurit ehjinä. Staikkiin torpan rakennuksiin wiiyymättä hankkimaan nurkkalaudat. Nioiden kunnossapittoa warten pitää isäntä eli se, jonka hän sijaansa ajettaa, kahden wieraan niehen kansa, joista torpparit walitsevat toisen, torpeissa katselemuksia joka kolmas wuosi eli useimminkin, jos tarve niin waatii. Näissä katselemuksissa merkitään toimituskirjaan huoneiden ja tilusten tila, onko ennen annettuja käsityä täytetty ja mitä puutteita löytyy huoneissa, wiljelyksissä, aidoissa ja ojisissa, sekä miten ne ovat korjattavat. Muutakin isännän ja torpparin välisiä sopimuksia merkitään toimituskirjaan. Torpparin tullessa tilalle

menetetty
heijempään
ätyn josta
tsä ehdot-

illa mail-

rattava.
ä mene-
tuusmat-
i ja erit-
summan
muukun
torppari
miesten
in torp-
huun 15
ollisuus.
Torp-
ä kartan-
markan
in talon
itukseen
eli lä-
päivä-
nonda-
et ovat
ihempia
innosfa
n talon
a tehdä
maini-

yhdesä
ja ovat
nurfka-
miehen
s tarve
mettija
korjat-
a tilalle

ja hänen siitä lähtiesään toimitusja katselmuksessa sekä muulloinkin vahvistavat vierastuohet toimituskirjan allekirjoitustullessaan. Tällaisessa katselmuksessa toimituskirjaan merkittöjä ja vierasten miesten vahvistamia puutteellisuuksia pitää torpparin samassa katselmuksessa määrätyn ajan kuluessa parantaa. Vierasten miesten vahvistamia muutettuja vastaan ei saa valittaa.

8.o). Rakennuksiin, aidoiksi ja muiksi kotitarpeiksi tarvittavia mänty- ja kuusipuita ei saa ottaa muita kuin itsensä eli hänen määräämää henkilöä merkittäviä, jos sitä määrätty vastaan rikkoo, maksatoin torppari jokaisesta mänty- ja kuusipuusta _____ markkaa rungoista yhteiseen torpparien apulasiaan ja itsensäle rungon hinnaan. Mitä torppasja rakennetaan rehu- tai niittypaloja, kalustohuoneita tai muita sellaisia, ovat ne rakennettavat laudoista tai pinnoista ja katot päreistä tai oljista, eikä puolikkaista, ja makkaa talo saka-laitoksiin pinnot, waan on ne torpparin paitalle itse vedettävät. Jos näitä tavaroita ei ole saatavissa, on torppari velvollinen ilman korvausta kotona sakaamaan tarpeensa. Naikki naulat on torpparin itse hankittavat. Polttopuuseen käytetään torppari maassa olevia kuivia puita sekä oksia ja kantoja niin paljon kuin niitä met-jässä löytyy. Hakojen takia ei saa yhtään mänty- ja kuusipuita, ei edes taimia kaataa, waan on käytettävä katajia, pajuja n. m. lehdeksiä ja mitä kaatuista tarvepuista sekä perästä hakoja kootuu. Hakojen ase-mesta käytetään torppari jammalpeksia.

Torpparin on hankittava vuodessa sunella talven varaksi lehdeksiä vähintään 50 kuormaa omilta tiluk-siltan ja yhteiseltä laitumelta; jos ei ole sitä määrää, on maktava torpparien yhteiseen apulasiaan 50 penniä kuormalta. Polttopuunemekin vähentämiseksi on torpparin kiireimmiten hankittava itselleen pelokone sekä muuri-pata ja hellilaitos.

9.o). Torppari saapi omaksi tarpeeseen hakata halloja ja viihipuita 30 kuutio metriä maassa ol-leista puista ja 50 kuutiometriä pysestä konoja ja leppiä kartanon määräämästä palkosta ja taktujen sääntöjen mukaan; jos nämät eivät riitä, niin makkaa torppari itsensäle 50 penniä kuutiometriltä, mutta jos hän vähemmällä tulee toimeen, saa hän itsensäle saman maksum kuutiometriltä

10.o). Soiden ja kasvien polttaminen ilman lupaa on torpparilta kielletty; kuten myös metsästys ja kalaustus. Minkäänlaatuksia metsäntuotteita ei torpparilla ole lupa wiedä omista päreistä pois, ei waihtaa eikä myydä. Sama on laita heinien ja kaimennimisten karjanrehujen kanssa. Sittenkin saakoon torppari itsensäle suostumuksella ja tiedolla myydä toiselle kartanon torpparille liikoja rehuwarojaan.

11.o). Starjaansa saa torppari pitää yhteisellä sitä warten eroitetulla laitumella, mutta jos se talon eli toisten torpparien wiljelysmaille tunkee pahoja tekemään, olkoon torppari welvollinen korwaamaan wahingon lain mukaan. Glukoita pitää torpparilla oleman yli vuoden, ellei itsäntä anna lupaa olla alemman: 2 heuwoja, lehmii, joka tynnyrialaa kolmen wiljeltyä maata 1, lampaita korkeintaan 8, wuohia ei saa pitää paitti jillä tai sika-wuorassa.

12.o). Wiaan kuulumattomia henkilöitä ei torppari saa luonaan suojia eikä kirjoisjaan pitää.

13.o). Kartanon alle kuulumasta wäestöstä ei torppari saa palkata itselleen, ei taloon apupäiwäläijeksi eikä omiin töihinjä ketään ilman itsensäle lupaa.

14.o). Torpparien yhteisestä apulasjasta annetaan apua hallojen ja muiden wahinkojen helpoittamiseksi sekä yhteistoiminnan edistämiseksi, mutta aluksi annetaan apua ainoastaan suurempien wahinkojen sattuesja tar-witseiwille, waan rahaston wartutna niin suureksi, että wuotuiset korot nousemat yli sadan markan, niin käytet-täköön osa korosta joka wuosi yhteisten koneyden, apulanomistusten ynnä muiden sellaisten ostoan. Myös käy-tettäväön rahaston waroja ja korvoja wanhojen, ijjäköiden ja kiuwloisten torpparien sekä heidän palvelijoittenja eläkeawukki. Tätä rahastoa hoitaa kartanonomistaja sekä kaikki torpparien keskuudestaan walitsemaa apujägentä, jotka yhdessä ovat täydesjä tilintekowelwollijundesja ulloleiwista waroista.

15. a). Allamainittuista tyistä voi kortononomistaja heti ilman laillista muuttopäivää erottaa torppaan sen vuokraajan, joka on pitänyt laillista edesvastuusta, velvollinen paljittamaan kaikki tämän kautta suutuneet vahingot, jotka ohessa torppari menettää kaljen oikeutensa apurakiaan, vuoden tasuutihin ja mahdollisesti läpityöhön eläinten ruokaan. 1. a) Kun torppari vapautuukseen on rikkonut tämän vuokratähtikirjan sääntöjä ja ehtoja vastaan. 2. a) Kun torppari harjoittaa juoppoutta, haurautta tai muuta yleistä juvoutta ja järjestyksä vastaan jottua elämää ja kalapalatoitsemista, murkattansien pitämistä eli muuta telloista. 3. a) Jos torppari tuomitaan yleisen lain rikkomuksesta tai joutuu kiinni petoksesta, meijänvuokrauksesta tai kättee pahomaineisia ihmisiä. 4. a) Jos torppari käyntyne sopimattomasti isäntäänsä tai hänen aettamia käsijöittään kohtaan tai jantaa wäfewillä juomilla isännän aettamat etumiehet ja töiden johtajat toimilinia keloittomiksi ja tyfenevätöimiksi.

16. a). Jos vuokraaja tuolee ennen vuokra-ajan loppua, ilmoittakoot perilliset heti isännälle, tahtowatto he torppaan edelleen pitää ja kalla heistä eli heidän puolestaan wastaa vuokratähtikirjan täyttämijestä. Jos isäntä alian wuokkisyä, nauttiivat perilliset wuokraoikeutta ajan loppuun, mutta jos eiwät woi tai tahdo sitä kättää, jättäkät torpan laillista muuttopäivää nautittuun.

17. a). Kun vuokraaja lähtee tilalta vuokra-ajan loppussa tai omasta tai kortanon puolesta irtisanotuna, jolloin irtisanominen pitää tapahtua Suomaanpäiwänä tai sitä ennen, jeta paiv muutto Wlaaliskuun 14 p. ensä wuonna 2, jättäkään janan werran suwituolle ja kettanokki valmistettua maata, kuu wimeijinä muuttamijien edellijinä wuolina on tilalla ollut. Minitään olkoot kaikki tarpeelliset ja tavalliset toiwiojot tehdyt. Pihalauta pois ajettu ja sijalle mutta rutaa 100 kuorma ajettu jeta riisipuita 12 kuutiometriä ja hakkoja 8 kuutiometriä hakattuna.

18. a). Muutoin on noudatettava laki maanvuokrasta maalla kesäkuun 19 päivästä 1902.

Tätä vuokratähtikirjaa on yhtäpitäwä kappale laadittu molemmille osapuolijelle; mikä kaikki täten wakuutetaan.

Suopijainen Antala Jauhakuun ny päivästä 1903.

Tähän vuokraopimukseen tydydy ja sitoudun sitä tarkoin noudattamaan. Paikka ja aika kuin yllä.

Juha Kuokkanen
(Vuokraaja)

Tobistawat:

Esteri Pullanpää
K

Aleks Kirsi